

วิธีดำเนินงาน และวิธีรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง

ตัวอย่างประชากร เป็นนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 13 ถึง 18 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ใน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ มัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนรัฐบาล ในปีการศึกษา 2514
จำนวน 360 คน ในจำนวนนี้ เป็นชาย 180 คน และหญิง 180 คน

เกณฑ์การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร

เกณฑ์การเลือกโรงเรียน ที่พิจารณาคงนี้ คือ

1. เป็นโรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมวิสามัญศึกษา และอยู่ในเขตนครหลวง-
กรุงเทพฯ

2. เป็นโรงเรียนที่ใหญ่พอสมควร คือมีจำนวนห้อง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ ปีที่ 3
มากกว่า 4 ห้องขึ้นไป เพื่อจะได้ตัวอย่างประชากรที่มีจำนวนมากพอ

โดยใช้เกณฑ์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้แยกโรงเรียนที่เลือกได้ ออกเป็นโรงเรียนชาย
โรงเรียนหญิง และโรงเรียนสหศึกษา แล้วจึงสุ่มตัวอย่างโรงเรียนเหล่านั้นโดยวิธีจับสลาก
โดยเอาโรงเรียนชาย โรงเรียนหญิง และโรงเรียนสหศึกษาอย่างละ 1 โรงเรียน
โรงเรียนที่สุ่มมาได้ คือ โรงเรียนวัดบวรนิเวศ (โรงเรียนชาย) โรงเรียนสายปัญญา
(โรงเรียนหญิง) และโรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม (โรงเรียนสหศึกษา)

ผู้วิจัยให้นักเรียน ชั้นมัธยมปีที่ 2 และปีที่ 3 ของแต่ละโรงเรียน ตอบแบบสอบถาม
ตามและแบบวัด ทุกคน แล้วจึงเลือกเฉพาะผู้ที่มีความสมัครใจ ดังนี้คือ

1. มีอายุระหว่าง 13 ถึง 18 ปี
2. ตอบแบบวัดและ แบบสอบถามทุกข้อ และทุกฉบับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม และแบบวัด ดังนี้

1. แบบวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับตน

1.1 แบบวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับตน แบบวัดที่ใช้คือ แบบวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับตน (Tennessee Self Concept Scale) ¹ สร้างขึ้นโดย ฟิตส์

(William H. Fitts) เป็นแบบวัดสำหรับ เด็กอายุตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไป

ลักษณะของแบบวัดนี้เป็นข้อความทั้งหมด 100 ข้อความ ซึ่งจะครอบคลุมองค์ประกอบ 6 ประการ คือ

องค์ประกอบที่ 1 ทางกายภาพ (Physical Self) หมายถึงการให้ความเห็นเกี่ยวกับตนในกายภาพ รูปร่าง ลักษณะท่าทางที่ปรากฏ สุขภาพ หักษะ และเรื่องเกี่ยวกับเพศ

องค์ประกอบที่ 2 ทางด้านศีลธรรมจรรยา (Moral - Ethical Self) หมายถึง ความรู้สึกเกี่ยวกับการเป็นคนดี รวมทั้งความพอใจในศาสนา และความเลื่อมใสในศีลธรรม

องค์ประกอบที่ 3 ทางด้านส่วนตัว (Personal Self) หมายถึงความรู้สึกถึงคุณค่าของตน การประเมินค่าบุคลิกภาพ โดยไม่รวมลักษณะทางกายภาพ และสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น

องค์ประกอบที่ 4 ทางด้านครอบครัว (Family Self) หมายถึงความรู้สึกว่าตนมีคุณค่า เป็นที่พอใจในฐานะที่เป็นสมาชิกคนหนึ่งของครอบครัว

องค์ประกอบที่ 5 ทางด้านสังคม (Social Self) หมายถึงความรู้สึกเกี่ยวกับตนในด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น ความรู้สึกว่าเป็นที่พอใจและมีคุณค่าในด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น

¹William H. Fitts, loc. cit.

องค์ประกอบที่ 6 ทางด้านการวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง (Self Criticism) หมายถึงความกล้าที่จะยอมรับความจริง ทั้งในเรื่องดี และไม่ดี ที่เกี่ยวข้องกับตน

ในแต่ละองค์ประกอบนี้ จะแยกศึกษาออกเป็น 3 ด้าน คือ ความเป็นเอกลักษณ์ (Identity) ความพอใจในตน (Self Satisfaction) และพฤติกรรมที่แสดงออก (Behavior)

เนื่องจากแบบวัดนี้เป็นแบบมาตราประเมินผล (rating scale) ดังนั้นการให้คะแนนจึงให้เห็น 1 2 3 4 5 เรียงตามลำดับ 1 หมายความว่า เห็นเครื่องหมายวงกลมล้อมรอบตัว เลขที่ถูกต้องสำหรับตัว เองมากที่สุด เพียง หนึ่งตัว ตัว เลขแต่ละตัวมีความหมายดังนี้

- 1 หมายถึง ผิดทั้งหมด คือ เมื่อข้อความนั้นไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของผู้ตอบ เลย
- 2 หมายถึง ผิดเป็นส่วนมาก คือ เมื่อข้อความนั้นพอตรงกับสภาพความเป็นจริงของผู้ตอบบาง เล็กน้อย
- 3 หมายถึง ผิดครึ่งถุกครึ่ง คือ เมื่อข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของผู้ตอบราวครึ่งหนึ่ง
- 4 หมายถึง ถุกเป็นส่วนมาก คือ เมื่อข้อความส่วนใหญ่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของผู้ตอบ
- 5 หมายถึง ถุกทั้งหมด คือ เมื่อข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของผู้ตอบมากที่สุด

แบบวัดนี้จะประกอบด้วย ความคิดเห็น เกี่ยวกับตน ทั้งทางด้านดี (positive) และด้านไม่ดี (negative) ดังนั้นการให้คะแนน ในด้านดีจึงให้คะแนน 1 สำหรับเลข 1 คะแนนสำหรับเลข 2 เรียงตามลำดับจนถึง เลข 5 แต่ถ้าเป็นในด้านไม่ดี จะให้คะแนนกลับกัน คือ เลข 1 จะได้ 5 คะแนน หมายเลข 2 ได้ 4 คะแนน เรียงตามลำดับจนถึงหมายเลข 5 ได้ 1 คะแนน

1.2 แบบวัดความคิดเห็น เกี่ยวกับตนในอุดมคติ เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยดัดแปลงจากแบบวัดความคิดเห็น เกี่ยวกับตน (Tennessee Self

Scale) ที่ไต่กลางแล้วในข้อ 1.1 แบบวัดชุดนี้คล้ายคลึงกับแบบวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับคน เพียงแต่เติม คำว่า อยากจะ หรือ ปรารถนา ในข้อความความคิดเห็นเกี่ยวกับคนทาง ด้านดี และ ไม่อยากจะ หรือ ไม่ปรารถนา ในข้อความความคิดเห็นเกี่ยวกับคนทาง ด้านไม่ดี ตัวอย่างเช่น

- ก. ข้าพเจ้าเป็น คนดี
ข้าพเจ้า อยากจะ เป็นคนดี
- ข. ข้าพเจ้า เป็นคน เหลวไหล
ข้าพเจ้า ไม่อยากจะ เป็นคนเหลวไหล

การให้คะแนนเนื่องจากแบบวัดชุดนี้เป็นความปรารถนา และความต้องการใน ด้านดีทั้งหมด ดังนั้น การให้คะแนน จึงให้ 1 คะแนนสำหรับเลข 1 2 คะแนน สำหรับเลข 2 เรียงตามลำดับจนถึง 5 คะแนนสำหรับเลข 5

2. แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แบบสอบถามที่ใช้คือ แบบสอบถามเพื่อ วัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ เฮอแมนส์² (Hubert J.M. Hermans) ซึ่งได้ทำการ ศึกษาเป็นเวลานาน และหลายครั้ง เพื่อให้แบบสอบถามนี้มีความเชื่อถือได้ และ วัดสิ่งที่ ต้องการจะวัดได้จริง เฮอแมนส์ (Hermans) ได้ศึกษาแบบทดสอบ ที เอ ที (TAT) ของ แมคแคลแลนด์ (McClelland) ซึ่งเป็นที่นิยมวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของบุคคลเป็น อย่างมาก วิธีการคือ ให้เขียนบรรยายรูปภาพ แล้วให้ผู้ตรวจที่มีความชำนาญอย่างมาก ประมาณ 3 คน เป็นผู้ให้คะแนน เฮอแมนส์ (Hermans) ได้ศึกษาผลการวิจัย ซึ่งผู้วิจัย ก่อน ๆ ได้ศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ และพบว่าแบบทดสอบ ที เอ ที (TAT) ยังมีข้อบกพร่อง ในเรื่อง ความสัมพันธ์ภายใน (Internal consistency) และความเชื่อถือได้ (reliability) เฮอแมนส์ จึงได้พยายามสร้างแบบสอบถามนี้ขึ้นมาโดยอาศัยหลัก 10 ประการ ดังนี้

²Hermans, loc. cit.

1. ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมีระดับความทะเยอทะยานสูง
2. ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมีความหวังอย่างมากกว่าคน
จะประสบผลสำเร็จ ถึงแม้ว่าผลของการกระทำของเขานั้น จะขึ้นอยู่กับโอกาส
3. ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมีความพยายามไปสู่อันดับที่สูงขึ้น
4. ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะออกทนทำงานที่ยากไคเป็นเวลานาน ๆ
5. เมื่องานที่กำลังทำอยู่ยากจนกระทั่งหวัะ หรือมีผู้อื่นเขามารบกวน ผู้
ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะพยายามทำต่อไปให้สำเร็จ
6. ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะรู้สึกว่า เวลา เป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง
และสิ่งต่าง ๆ จะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว
7. ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะคำนึงถึง เหตุการณ์ในอนาคตกมาก
8. ในการเลือกเพื่อนร่วมงาน ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะเลือก
เพื่อนที่มีความสามารถเป็นอันดับแรก
9. ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ต้องการให้เป็นที่รู้จักแก่ผู้อื่น โดย
พยายามทำงานของตนให้ได้ดี
10. ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะพยายามปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ให้ดี
แบบสอบตามที เฮอริแมนส์ สร้างขึ้น เป็นแบบสอบถามให้เลือกตอบ มีทั้ง
หมด 92 ข้อ จากทั้งหมด 92 ข้อนี้ มีเพียง 29 ข้อที่สามารถวัดได้ตรงตามหลักเกณฑ์
ที่คิงไวเฮอริแมนส์ ไกลองหาค่าความเชื่อถือของแบบสอบถามทั้ง 29 ข้อนี้แล้ว ปรากฏ
ว่ามีค่าเท่ากับ .82

การให้คะแนน ให้ 1 คะแนนสำหรับข้อที่ถูกต้อง และ 0 คะแนนสำหรับข้อที่ผิด
วิธีคำนวณ

แบ่งออกเป็นชั้น ๆ ใคดังนี้คือ

ชั้นที่ 1 แปลและสร้างแบบวัดและแบบสอบถาม

ในการแปลแบบวัดและแบบสอบถามนั้น ผู้วิจัยและเพื่อนร่วมงานได้
แปลแบบวัดความกิดเห็นเกี่ยวกับตน (Tennessee Self Concept Scale) ของ ฟิธส์

(William H. Fitts) และแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ เฮอร์แมนส์ (Hermans) เป็นภาษาไทย โดย พยายามรักษาความหมายเดิมไว้ แล้วให้อาจารย์หลายท่านที่แผนกวิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งที่เป็น ชาวไทย และชาวต่างประเทศ ทำการตรวจและแก้ไข เมื่อเห็นเวลาถูกต้องแล้วจึงนำไปพิมพ์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ในการสร้างแบบวัดความคิดเห็น เกี่ยวกับคนในอุดมคตินั้น ผู้วิจัยได้ดัดแปลงมาจาก แบบวัดความคิดเห็น เกี่ยวกับคนนั้นเอง โดยเติมคำว่า อยากจะ หรือปรารถนา ในข้อความคิดเห็น เกี่ยวกับคนทางค้านดี และ ไม่อยากจะ หรือ ไม่ปรารถนา ในข้อความคิดเห็น เกี่ยวกับคนในกานไม่ดี หลักเกณฑ์ดังกล่าว ได้มาจากการศึกษาวิจัย ของ สิทธิโชค วรรณสันติกุล³, สุรินทร์ สุทธิชาติพิพ⁴ และ แมกกีฟฟี⁵ (MacGuffie)

ขั้นที่ 2 การลองสอบและการหาค่าความเชื่อถือได้

ผู้วิจัยได้ลองสอบแบบวัดและแบบสอบถาม ทั้ง 3 ฉบับ ที่ไคสว่างและแปลเป็นภาษาไทยแล้ว กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย จำนวน 30 คน เพื่อศึกษาความยากก่อนที่จะทำการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง

การหาค่าความเชื่อถือได้ สำหรับแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์หาค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าความเชื่อถือได้ภายนอก โดยใช้วิธีทดสอบซ้ำ (test-retest) เว้นระยะห่างกัน 1 สัปดาห์ ค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม เท่ากับ .83 และหาค่าความเชื่อถือได้ภายในโดยใช้สูตรของ คูเคอร์ ริชาร์ดสัน สูตรที่ 21 (Kuder Richardson 21) ได้ค่าความเชื่อถือได้เท่ากับ .54

สำหรับแบบวัดความคิดเห็น เกี่ยวกับคน และความคิดเห็น เกี่ยวกับคนในอุดมคติ หาค่าความเชื่อถือได้ของแบบวัดด้วยวิธีหาค่าความเชื่อถือได้ภายใน โดยใช้สูตรการหาค่า

³สิทธิโชค วรรณสันติกุล, เรื่อง เกม

⁴Surin Suthithatip, loc. cit.

⁵MacGuffie, loc. cit.

ความแปรปรวนของ ฮอยท์ (Hoyt's Analysis of Variance) ใดค่าความ
เชื่อถือได้ เท่ากับ .87 และ .76 ตามลำดับ

ขั้นที่ 3 การทดสอบจริง

ผู้วิจัยได้ไปติดต่อ และตกลง เวลาที่จะทำการทดสอบกับอาจารย์ใหญ่ของ
โรงเรียนต่าง ๆ ที่สมัครอย่างใด เมื่อถึงกำหนดเวลาได้นำแบบวัดและ แบบสอบ
ถามไปให้นักเรียนทำ โดยพยายามจัดสภาพการณ์ให้เป็นปกติอธิบายถึงวัตถุประสงค์
รวมทั้งวิธีทำแบบวัดและแบบสอบถามแล้วจึงให้นักเรียนลงมือทำโดยไม่ปรึกษากัน

ขั้นที่ 4 การตรวจให้คะแนน

ผู้วิจัยเลือกตรวจแบบวัด และแบบสอบถาม เฉพาะผู้มีคุณลักษณะดังนี้ คือ
มีอายุระหว่าง 13 ถึง 18 ปี และต้องทำแบบวัด และแบบสอบถามทุกข้อ และทุก
ฉบับ แล้วจึงนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย โดยวิธีทางสถิติ

การรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลได้จึงนำมาวิเคราะห์ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ เครื่อง
คอมพิวเตอร์ เอ็น. อี. เอ. ซี. (NEAC) 2200 ของหน่วยคอมพิวเตอร์ไซออนส์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อหาค่าสถิติดังต่อไปนี้

1. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ไฮโซไรสตรของเพียร์สัน (Pearson's
Product Moment Correlation) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบดังต่อไปนี้

- 1.1 ความคิดเห็น เกี่ยวกับตน กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- 1.2 ความคิดเห็น เกี่ยวกับตนในอกุมกติ กับ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- 1.3 ความแตกต่างระหว่างตน กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2. ใช้การทดสอบค่า Z (Z-test) เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย
ในเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับตนของกลุ่มวัยรุ่นชาย และกลุ่มวัยรุ่นหญิง ในองค์ประ-
กอบ ดังต่อไปนี้

- 2.1 ทางกายร่างกาย (Physical Self)
- 2.2 ทางศีลธรรมจรรยา (Moral - Ethical Self)
- 2.3 ทางค่านส่วนตัว (Personal Self)

- 2.4 ทางคานครอบครัว (Family Self)
- 2.5 ทางคานสังคม (Social Self)
- 2.6 ทางคานการวิพากวิจารณ์ (Self Criticism)